

ПЛАТФОРМА 2. ПУБЛІЧНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Гнатенко І.А. ден., проф., професор кафедри менеджменту
Мягких І.М. ден., проф., професор кафедри менеджменту
Київський національний університет
технологій та дизайну

ГЛОКАЛІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ ТА ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМИ СТРУКТУРАМИ

Глокалізація бізнесу в сучасних умовах трансформації світової економіки виступає ключовим феноменом, що поєднує глобальні тенденції розвитку з локальними особливостями функціонування підприємницьких структур. Посилення інтеграційних процесів, діджиталізація економічних відносин та зростання конкуренції на міжнародних ринках формують нові вимоги до організації бізнесу, де універсальні управлінські підходи повинні адаптуватися до соціокультурних, інституційних та економічних специфік окремих територій. У цьому контексті глокалізація не лише забезпечує підвищення конкурентоспроможності підприємств, а й сприяє формуванню стійких бізнес-моделей, здатних функціонувати в умовах невизначеності та турбулентності зовнішнього середовища. Сутність глокалізації полягає у синтезі глобальних стратегій розвитку та локальних практик господарювання, що дозволяє підприємницьким структурам ефективно інтегруватися у світові економічні процеси, одночасно зберігаючи адаптивність до національних ринків. Такий підхід передбачає не лише масштабування бізнесу, але й гнучке управління ресурсами, врахування культурних кодів споживання, регуляторних особливостей та локальних інноваційних екосистем. Особливого значення це набуває для економік, що перебувають у стані трансформації, зокрема України, де поєднання євроінтеграційних процесів і внутрішніх структурних змін формує унікальні умови для розвитку підприємництва.

Інноваційні моделі управління підприємницькими структурами у контексті глокалізації набувають нових характеристик, орієнтованих на цифрову трансформацію, мережеву взаємодію та динамічне прийняття рішень. Традиційні ієрархічні підходи поступово замінюються гнучкими організаційними формами, які базуються на принципах децентралізації, колаборації та відкритих інновацій. Важливим аспектом є інтеграція платформних бізнес-моделей, що дозволяють поєднувати глобальні ланцюги створення вартості з локальними джерелами ресурсів і знань. У цьому контексті цифрові технології виступають не лише інструментом оптимізації бізнес-процесів, а й фактором формування нової управлінської парадигми.

Особливу роль у формуванні інноваційних моделей управління відіграє розвиток підприємницьких екосистем, які об'єднують бізнес, державу, науково-освітні установи та інститути громадянського суспільства. Така взаємодія створює умови для генерації інновацій, трансферу технологій та формування сприятливого інституційного середовища. Глокалізаційний підхід дозволяє забезпечити баланс між глобальними інноваційними потоками та локальними потребами розвитку, що особливо актуально для регіонів із різним рівнем економічного потенціалу [1-4].

Управління підприємницькими структурами в умовах глокалізації потребує переосмислення стратегічних орієнтирів, де ключовими стають гнучкість, адаптивність та інноваційність. Формування стратегій розвитку має базуватися на принципах інтеграції у глобальні ринки, диверсифікації діяльності та використання локальних конкурентних переваг. Водночас зростає значення ризик-менеджменту, оскільки глокалізаційні процеси супроводжуються підвищеною невизначеністю та впливом зовнішніх шоків. Зазначене зумовлює необхідність впровадження аналітичних інструментів прогнозування та сценарного планування, що дозволяють підвищити стійкість бізнесу. Актуалізація глокалізації також пов'язана з розвитком соціально відповідального підприємництва, де врахування локальних соціальних потреб стає важливим елементом бізнес-стратегії. Підприємницькі структури дедалі більше орієнтуються на створення доданої вартості не лише у фінансовому, а й у соціальному та екологічному вимірах. Перелічене сприяє формуванню довіри з боку споживачів, підвищенню репутаційного капіталу та забезпеченню довгострокової стійкості розвитку [3-7].

Таким чином, глокалізація бізнесу та інноваційні моделі управління підприємницькими структурами формують нову парадигму розвитку економічних систем, яка поєднує глобальну інтеграцію з локальною адаптацією. Їх реалізація дозволяє підвищити ефективність функціонування підприємств, забезпечити їх конкурентоспроможність на міжнародних ринках та сприяти сталому розвитку в умовах динамічних змін сучасної економіки. Доцільно акцентувати, що глокалізація формує не просто нову конфігурацію бізнес-середовища, а виступає методологічною основою трансформації управлінського мислення підприємницьких структур. Вона змінює логіку прийняття рішень від реактивної до проактивної, де підприємство не лише адаптується до змін, а й активно формує власну нішу в глобально-локальних взаємозв'язках. У цьому контексті ключовим результатом є поява гібридних стратегій, що одночасно враховують макроекономічні тренди та мікрорівневі особливості ринків, забезпечуючи ефект синергії між масштабуванням і гнучкістю. Важливим узагальненням є те, що інноваційні моделі управління в умовах глокалізації набувають рис системності, де кожен елемент підприємницької діяльності інтегрується у єдину цифрово-інституційну архітектуру. Зазначене означає, що конкурентоспроможність більше не визначається лише ресурсною базою чи фінансовими показниками, а

формується через здатність підприємства до швидкого навчання, адаптації та інтеграції в мережеві структури. У такій системі управління знаннями, цифрові компетенції та аналітична гнучкість стають визначальними чинниками довгострокового розвитку. Особливої уваги заслуговує висновок щодо трансформації ролі локального середовища, яке перестає бути обмеженням і перетворюється на джерело конкурентних переваг. Саме локальні ресурси, інституції та соціокультурні особливості здатні підсилити ефективність глобальних стратегій, створюючи унікальні бізнес-моделі, які складно реплікувати конкурентам. Таким чином, глокалізація не нівелює регіональні відмінності, а, навпаки, актуалізує їх як фактор економічного зростання та інноваційного розвитку. Також доцільно підкреслити, що в умовах сучасних викликів, включаючи геоекономічну нестабільність, цифрові ризики та інституційну турбулентність, глокалізація виступає інструментом підвищення резильєнтності підприємницьких структур. Вона дозволяє диверсифікувати ринки, оптимізувати ланцюги створення вартості та зменшувати залежність від окремих економічних центрів. У результаті формується більш стійка модель бізнесу, здатна ефективно функціонувати навіть за умов кризових трансформацій.

Узагальнюючи, слід зазначити, що подальший розвиток підприємництва без урахування глокалізаційних тенденцій є методологічно обмеженим, оскільки саме цей підхід забезпечує поєднання інноваційності, адаптивності та стратегічної стійкості. Перспективи досліджень у цьому напрямі пов'язані з розробленням інтегральних моделей оцінювання глокалізаційного потенціалу підприємств, удосконаленням механізмів інституційної підтримки та формуванням ефективних інструментів управління в умовах цифрової економіки.

Література

1. Бутенко, А. І., & Лазарева, Є. В. (2008). Інфраструктурні компоненти інноваційної моделі економіки. *Економіка і прогнозування*, 4, 69-81.
2. Зось–Кіор, М. В., Гнатенко, І. А., Овсянніков, І. А., & Зайцев, М. Є. (2025). Менеджмент якості освітніх послуг в українських закладах вищої освіти як основа формування людського капіталу, орієнтованого на лідерство. *Актуальні проблеми сталого розвитку*, 2(1), 7-13.
3. Орлова-Курилова, О. В., Таран-Лала, О. М., Петченко, М. В., & Мартинов, А. А. (2021). Модель управління інноваційним підприємництвом у контексті стратегій логістичної та фінансової інфраструктури національної економіки в умовах пандемії COVID-19, діджиталізації та сталого розвитку. *Агросвіт*, (21-22), 27-34.
4. Тараненко, І. В. (2013). Модифікація глобалізаційно-інноваційної моделі світової економіки на засадах сталого розвитку: нові виміри

конкурентоспроможності. Європейський вектор економічного розвитку. Економічні науки, (1), 172-185.

5. Гнатенко, І. А., Снітко, Є. О., Марков, Р. В., & Уткін, В. П. (2021). Управління проектами кластеризації інноваційного підприємництва агропродовольчої сфери в умовах реалізації стратегії сталого розвитку, глобалізації, діджиталізації, економічної культури суспільства, логістичного та кадрового менеджменту. Формування ринкових відносин в Україні, (9), 106-113.

6. Беседіна, К. (2025). Сучасні тренди розвитку франчайзингу у сфері HORECA: кейс-стаді США та України. Економічний простір, (204), 37-43.

7. Гнатенко, І. А., & Рубежанська, В. О. (2016). Теоретико-методологічні аспекти визначення специфічних ознак регіонального ринку праці. Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, (6), 36-39.

Гнатенко І.А. ден., проф., професор кафедри менеджменту
Гончаренко І.М. кен., доц., доцент кафедри менеджменту
Київський національний університет
технологій та дизайну

ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ОСНОВІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інтелектуалізація інноваційного менеджменту підприємництва в умовах цифрової трансформації економіки виступає ключовим напрямом розвитку сучасних бізнес-систем, що ґрунтується на активному використанні знань, аналітичних інструментів та цифрових технологій у процесах прийняття управлінських рішень. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, поширення штучного інтелекту та великих даних формують нову управлінську реальність, у якій ефективність підприємницької діяльності визначається не лише ресурсним потенціалом, а передусім здатністю до обробки, інтерпретації та використання інформації. У цьому контексті інтелектуалізація менеджменту стає основою формування конкурентних переваг та забезпечення стійкого розвитку підприємств.

Сутність інтелектуалізації інноваційного менеджменту полягає у переході від традиційних підходів управління до систем, що базуються на знаннях, алгоритмах та цифрових платформах, що передбачає інтеграцію аналітичних моделей, автоматизованих систем підтримки прийняття рішень та інтелектуальних інформаційних технологій у всі ключові бізнес-процеси. У результаті формується новий тип управління, орієнтований на прогнозування, моделювання та оптимізацію діяльності підприємства в реальному часі, що значно підвищує швидкість і якість управлінських рішень [1-3].